O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Iqtisodiyot fakulteti dekani v.b
U.Eshmuradov
2026-yil “26” 06

MIKROIQTISODIYOT
FANINING O‘QUV DASTURI
(masofaviy ta’lim shakli)

Bilim sohasi:	400000	- Biznes,boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410800	- Menejment

Samarqand – 2026

Mazkur o‘quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil 26.06 4-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Mazkur o‘quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment” kafedrasi tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 24.06 11-sonli yig‘ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

I.Salamov – i.f.n Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment” dotseni,

F.M.Tirkashev – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment ” kafedrasi assistenti.

Taqrizchilar:

SH.O.Quvondiqov - i.f.d., Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrasi professori

U.B.Giyosov –i.f.f.d (PhD), "KAMILA"MChJ ning Mehnat muxofazasi va texnika xavfsizligi bo'yicha muhandisi

1.	Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi MIKIQ1310	**O'quv yili** 2026-2027	**Semestr** **3**			**ECTS – Kreditlar** 5		
Fan/modul turi Majburiy	**Ta'lim tili** O'zbek	**O'quv rejadagi tartib raqami** 60410800 – 1.14			**Haftadagi dars soatlari** 4		
Fanning nomi Mikroiqtisodiyot	**Jami yuklama (soat)**	**Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:**			**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Kurs ishi**	
		Ma'ruza	**Amaliy**	**Lab-ya**			
	150	30	30	-	90	-	

2.	Fanning mazmuni
	Fanning maqsadi – talabalarga bozor iqtisodiyoti sharoitida iqtisodiy subyektlar, iste'molchilar, firmalar va davlatning iqtisodiy qaror qabul qilish jarayonlarini, resurslardan samarali foydalanish tamoyillarini hamda bozor mexanizmlarining ishlash qonuniyatlarini o'rgatishdan iborat. Ushbu fan orqali talabalar talab va taklif, narx shakllanishi, ishlab chiqarish jarayoni, xarajatlar, foyda hamda turli bozor tuzilmalari faoliyatini nazariy va amaliy jihatdan tushunish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Mikroiqtisodiyot fani iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish, iqtisodiy muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini asoslash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.bo'yicha bilim va malakaga ega bo'ladilar. Fanning vazifalari –talabalarga iqtisodiy resurslarning cheklanganligi sharoitida ulardan oqilona foydalanish, bozor mexanizmining ishlashini tushuntirish, talab va taklif qonuniyatlarini o'rganish hamda narx shakllanishi jarayonlarini tahlil qilishni o'rgatishdan iborat. Shuningdek, fan iste'molchi xatti-harakati, ishlab chiqarish nazariyasi, xarajatlar va foyda tahlili, mukammal va nomukammal raqobat bozorlarining xususiyatlarini tushuntirish, firmalarning iqtisodiy faoliyatini baholash hamda bozor muvozanatini aniqlash bo'yicha nazariy bilimlar berishga xizmat qiladi.Talabalarda iqtisodiy fikrlash, iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish va asosli iqtisodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalari shakllanadi.

3.	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	(IQN1211210) Iqtisodiyot nazariyasi 1,2
2	(MAKIQ21405) Makroiqtisodiyot
3	(ITT1105) Iqtisodiy ta'limotlar tarixi

4.	Ta`lim natijalari (TN)
	Kasbiy kompetensiyalar:
TN1	Talabalar mikroiqtisodiyot fanining predmeti, usullari va asosiy

	tushunchalarini bilishi kerak.
TN2	Talab va taklif qonunlari hamda bozor muvozanatining shakllanish jarayonlarini o'rganadi.
TN3	Iste'molchilar xatti-harakati nazariyasi va foydalilik tushunchalarini bilishi kerak.
TN4	Ishlab chiqarish nazariyasi va ishlab chiqarish omillarining iqtisodiy mohiyatini o'rganadi.
TN5	Firma faoliyati, ishlab chiqarish xarajatlari va foyda shakllanishi jarayonlarini bilishi kerak.
TN6	Resurslardan samarali foydalanish va iqtisodiy tanlov muammolarini o'rganadi.
	Ko'nikmalar:
TN7	Talab va taklif o'zgarishlarini grafik va tahliliy usulda ko'rsatishni biladi.
TN8	Bozor muvozanatini aniqlash va iqtisodiy tahlil qilishni biladi.
TN9	Ishlab chiqarish xarajatlari va foyda miqdorini hisoblashni biladi.
TN10	Mikroiqtisodiyotga oid nazariy bilimlarni amaliy masalalarni yechishda qo'llashni biladi.

5.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	**30**
M1	**"Mikroiqtisodiyot"fanining mazmuni,predmeti va o'rganish usullari.***Mikroiqtisodiyot fanining mazmuni va iqtisodiy fanlar tizimidagi o'rni. Fanning predmeti va vazifalari. Mikroiqtisodiyotda iqtisodiy subyektlar faoliyatini o'rganish. Mikroiqtisodiy tahlil usullari. Ilmiy abstraksiya, tahlil va sintez usuli. Grafik va matematik modellashtirish. Mikroiqtisodiy modellar va ularning iqtisodiy jarayonlarni tushuntirishdagi ahamiyati. [1,1]*	2
M2	**Iqtisodiy basiz tushunchalar.***Iqtisodiy ehtiyojlar va ularning turlari. Iqtisodiy resurslar va ularning cheklanganligi. Iqtisodiy tanlov muammosi. Alternativ (imkoniyat) xarajatlari tushunchasi. Ishlab chiqarish imkoniyatlari egri chizig'i va uning iqtisodiy mazmuni. Resurslardan samarali foydalanish masalalari. [1,1]*	2
M3	**Talab va taklif tahlili asoslari.***Talab tushunchasi va talab qonuni. Talab egri chizig'i va unga ta'sir etuvchi omillar. Taklif tushunchasi va taklif qonuni. Taklif egri chizig'i va uning o'zgarish omillari. Talab va taklif o'zgarishlarining bozor jarayonlariga ta'siri. [1,2]*	2
M4	**Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar.** *Bozor muvozanati tushunchasi va uning shakllanishi. Muvozanat narxi va*	

- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

11.	Foydalanilgan adabiyotlar
	Asosiy adabiyotlar
1.	B.T. Salimov, M.S. Yusupov, B.B. Salimov. Mikroiqtisodiyot. Darslik. –T.: Iqtisodiyot, 2019, - 366 b.
2.	A.B. Shakarov, U.X. Xolboyev;- T.:,.Mikroiqtisodiyot: Darslik T.: "Iqtisod-Moliya",.2020. - 228 b.
3.	N.Xolmatov. N.Imomova. «Makro va mikroiqtisodiyot» fanidan o'quv qo'llanma. — T.: «Tafakkur avlodi», 2020. - 268-b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
4.	Shodmonov Sh.Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik.Toshkent-2020 y.768 bet.
5.	StevenA.Grenlaw,Uiversity of Mary Washington Timothy Taylor, Macalester collej. Principles of Microeconomics.561 p.
6.	Muhammedov M.M.,Normurodov U.N.Xalikov Y.M.,Murodov Sh.F.Mikroiqtisodiyot-2 O'quv qo'llanma.Samarqand.Fan bulog'I nashriyoti.2022.162 b.
	Axborot manbaalari
7.	***https://econ.umd.edu/sites/www.econ.umd.edu/files/syllabi/econ200_winter_-_syllabus_clc_comment.pdf?utm_source=***
8.	*https://publishing.lib.umn.edu/openmicro/?utm_s*
9.	*https://assets.openstax.org/oscms-prodcms/media/documents/PrinciplesofMicroeconomics-OP.pdf?utm_source=*

➢ taqdimotlarni qilish; ➢ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.	
9.	**Talabalar tomonidan kridetlarni olish uchun talablar**
Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.	

10.	**Talabalar bilimini baholash mezoni**
a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➢ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa; ➢ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa; ➢ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➢ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➢ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; ➢ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➢ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➢ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➢ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish; ➢ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.	
b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➢ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa; ➢ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa; ➢ fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa; ➢ fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; ➢ fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa; ➢ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➢ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.	
d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➢ fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; ➢ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;	

	muvozanat hajmi. Bozor muvozanatining buzilish sabablari. Maksimal narx (price ceiling) tushunchasi va uning bozorga ta'siri. Minimal narx (price floor) tushunchasi va uning iqtisodiy oqibatlari. Ortiqcha talab va ortiqcha taklif holatlari. [1,1]	2
M5	**Talab va taklif elastikligi.** *Talab elastikligi tushunchasi va uning turlari. Narx elastikligi, daromad elastikligi va o'zaro elastiklik. Elastiklikni aniqlash usullari. Taklif elastikligi tushunchasi. Elastiklik ko'rsatkichlarining bozor tahlilidagi ahamiyati. [1,1]*	2
M6	**Iste'molch tanlovi nazariyasi.** *Foydalilik tushunchasi va uning iqtisodiy mazmuni. Umumiy va chegaraviy foydalilik. Iste'molchilarning tanlov muammosi. Byudjet cheklovi tushunchasi. Iste'molchi muvozanati va uning shartlari. [1,1]*	2
M7	**Daromad va almashtirish samarasi.** *Narx o'zgarishining iste'molchi tanloviga ta'siri. Daromad samarasi tushunchasi. Almashtirish samarasi tushunchasi. Ushbu samaralarning iste'mol tuzilmasiga ta'siri. Iste'molchi xulq-atvorini tushuntirishda daromad va almashtirish samaralarining ahamiyati. [1,1]*	2
M8	**Bozor va tavakkalchilik.** *Bozor sharoitida noaniqlik va tavakkalchilik tushunchalari. Tavakkalchilikning iqtisodiy faoliyatga ta'siri. Tavakkalchilikni baholash usullari. Tavakkalchilikni kamaytirish mexanizmlari. Sug'urta, diversifikatsiya va risklarni boshqarish. [1,1]*	2
M9	**Firma va unng tashkiliy-iqtisodiy asoslari.** *Firma tushunchasi va uning iqtisodiyotdagi o'rni. Firmalarning tashkiliy-huquqiy shakllari. Korxona faoliyatini tashkil etish tamoyillari. Ishlab chiqarish jarayonini boshqarish. Firma faoliyatining iqtisodiy samaradorligi. [1,1]*	2
M10	**Ishlab chiqarish nazariyasi va ishlab chiqarish xarajatlari.** *Ishlab chiqarish omillari tushunchasi. Ishlab chiqarish funksiyasi. Qisqa va uzoq muddatli ishlab chiqarish jarayoni. Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi. Doimiy va o'zgaruvchan xarajatlar. O'rtacha va chegaraviy xarajatlar. [1,1]*	2
M11	**Mukammal raqobatlashgan bozorda,qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi.** *Mukammal raqobat bozori tushunchasi va uning asosiy belgilari. Qisqa muddatli davrda firma faoliyati. Foydani maksimallashtirish sharti. Narx va chegaraviy xarajatlarning o'zaro bog'liqligi. Firma taklif egri chizig'ining shakllanishi.. [1,1]*	2
M12	**Raqobat va yakkhokimlik.** *Raqobat tushunchasi va uning biznesni rivojlantirishdagi roli. Iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida raqobatning ahamiyati. Raqobatni himoya qilishning iqtisodiy va huquqiy mexanizmlari. Yakkahokimlik (monopoliya) tushunchasi va uning turlari. Insofsiz raqobat tushunchasi va uning huquqiy tartibga solinishi. Insofsiz*	2

	raqobat usullaridan biri sifatida diskreditatsiya va uning xususiyatlari.. [1,1]	
M13	**Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari.***Bozor hokimiyati tushunchasi va uning shakllari. Monopol narx belgilash tamoyillari. Narx diskriminatsiyasi tushunchasi va turlari. Monopol foyda tushunchasi. Bozor hokimiyatining iqtisodiy oqibatlari. [1.1]*	2
M14	**Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish.** *Mehnat bozori tushunchasi va uning asosiy xususiyatlari. Mehnatga bo'lgan talab va taklif. Ish haqi shakllanishi. Korxonalarda mehnat resurslaridan samarali foydalanish. Mehnat unumdorligini oshirish omillari..[1,1]*	2
M15	**Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.** *Davlatning iqtisodiyotdagi roli. Bozor kamchiliklari va ularni bartaraf etish zarurati. Davlat tomonidan tartibga solish usullari. Soliq va subsidiyalar orqali iqtisodiy jarayonlarga ta'sir ko'rsatish. Monopoliyaga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish choralarining ahamiyati. [1,1]*	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	**30**
A1	"Mikroiqtisodiyot"fanining mazmuni,predmeti va o'rganish usullari.	2
A2	Iqtisodiy basiz tushunchalar.	2
A3	Talab va taklif tahlili asoslari.	2
A4	Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar.	2
A5	Talab va taklif elastikligi.	2
A6	Iste'molch tanlovi nazariyasi.	2
A7	Daromad va almashtirish samarasi.	2
A8	Bozor va tavakkalchilik.	2
A9	Firma va unng tashkiliy-iqtisodiy asoslari.	2
A10	Ishlab chiqarish nazariyasi va ishlab chiqarish xarajatlari.	2
A11	Mukammal raqobatlashgan bozorda,qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi.	2
A12	Raqobat va yakkhokimlik.	2
A13	Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari.	2
A14	Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish.	2
A15	Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.	2

6.	**Mustaqil ta'lim topshiriqlari***	**90**
1	Mikroiqtisodiyotning iqtisodiyot tizimidagi o'rni, asosiy tushunchalari va ilmiy tadqiqot usullarini tahlil qilish.	6
2	Ehtiyoj, resurs, tanlov, imkoniyatlar qiymati, iqtisodiy samaradorlik kabi tushunchalarning mazmunini misollar orqali tushuntirish.	6
3	Iste'molchilarning daromadi, narxlar darajasi, did va afzalliklar, o'rinbosar va to'ldiruvchi tovarlar ta'sirini o'rganish.	6
4	Ishlab chiqarish xarajatlari, texnologiya, soliqlar va subsidiya kabi omillarning taklifga ta'siri.	6
5	Bozor muvozanat narxi va muvozanat miqdorini grafik va amaliy misollar yordamida tahlil qilish.	6
6	Davlat tomonidan narxlarni cheklashning bozor muvozanati, iste'molchilar va ishlab chiqaruvchilarga ta'sirini tahlil qilish.	6
7	Narx elastikligi, daromad elastikligi va kesishgan elastiklik ko'rsatkichlarini hisoblash va ularning iqtisodiy ahamiyatini o'rganish.	6
8	Foydalilik tushunchasi, befarqlik egri chiziqlari va byudjet cheklovlari asosida iste'molchi xulq-atvorini tahlil qilish.	6
9	Narx o'zgarishining iste'molchi tanloviga ta'siri va bu samaralarning iqtisodiy mazmunini o'rganish.	6
10	Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda risk, sug'urta va diversifikatsiya usullarining rolini tahlil qilish.	6
11	Korxona faoliyatining maqsadi, tashkiliy shakllari va ishlab chiqarish jarayonidagi o'rni.	6
12	Ishlab chiqarish funksiyasi, doimiy va o'zgaruvchan xarajatlar, o'rtacha va chegaraviy xarajatlarni tahlil qilish.	6
13	Foydani maksimallashtirish sharti, ishlab chiqarish hajmini aniqlash va firmaning taklif egri chizig'ini tahlil qilish.	6
14	Turli bozor tuzilmalarini taqqoslash va monopoliyaning iqtisodiyotga ta'sirini o'rganish.	6
15	Ish haqi shakllanishi, bandlik siyosati va davlatning iqtisodiyotga aralashuvi.	6

***Izoh:** Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

8.	**Ta'lim texnologiyalar va metodlari**
➢ ma'ruzalar; ➢ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➢ interfaol keys-stadilar; ➢ blits-so'rov; ➢ guruhlarda ishlash;	